

Sleutelvragen helpen om een tekst echt goed te lezen

Tekst Connie van der Zel

Wim van der Molen, leerkracht groep 8 van de Capelse Schoolvereniging, werkt al jaren met Nieuwsbegrip als methode voor begrijpend lezen. 'Wij vulden dat altijd op onze eigen manier in. We waren steeds aan het zoeken en experimenteren met de lessen.' Maar vorig jaar besloot het team om het werken met Nieuwsbegrip beter te gaan aanpakken. Nu ligt de nadruk nóg meer op het actieve leesproces.

De CED-Groep was in de school voor een ander onderwerp. Het team besloot om meteen ook het werken met Nieuwsbegrip te optimaliseren. Afgelopen maart volgden ze hiervoor een training. Daarbij ging de aandacht naar het werken in drietallen en de daarbij behorende rolverdeling.

Een kijkje in de klas

De groep van Wim zit klaar voor de les. In groepjes van drie wachten de leerlingen op de instructie. Wim begint met het onthullen van een spannende foto op het digibord: gemummificeerde dieren. 'Wie kan voorspellen waar de tekst over gaat?' Veel leerlingen hebben wel iets opgevangen in het Jeugdjour-

naal over een vondst in Egypte. Dan modelt Wim de eerste alinea. Hij leest hem voor en vraagt zich tijdens het lezen hardop denkend van alles af. Wat zou dat moeilijke woord betekenen? Hé, daar staat het woord 'zelfs'. Waar wijst dat op? Daarna mag een leerling op dezelfde wijze de tweede alinea modelen. Vervolgens worden de teksten, die bestaan uit twee niveaus, verdeeld. De meeste leerlingen gaan zelf aan de slag met hun drietal. Een klein deel van de klas krijgt nog wat extra uitleg.

Voorzitter

Elk groepje heeft een voorzitter, een vragensteller en een verslaggever. De voorzitter

wijst aan wie de eerste alinea voorleest. De eerste opdracht op het werkblad Actief Lezen luidt: noteer bij elk stukje de belangrijke informatie, onbekende woorden en eigen vragen. Beantwoord daarna de sleutelvraag. Tijdens het voorlezen benoemt de voorlezer hardop zijn vragen en opmerkingen, de anderen vullen aan. Daarna leest de vragensteller de sleutelvraag voor: waarom is Saqqara een belangrijke plaats in Egypte? Samen beantwoorden ze de vraag en vullen ze het antwoordvel in. Zo wordt de tekst per alinea stap voor stap geanalyseerd. In alle groepjes wordt druk overlegd. Dat zorgt voor een prettige, actieve sfeer. Ondertussen loopt Wim rond en helpt de leerlingen waar nodig.

Als de tekst helemaal is doorgelopen, volgt opdracht twee. Die is gerelateerd aan het lesdoel: ik kan deze les samenvatten met behulp van het schrijfkader. Samen vullen de leerlingen dit zo goed mogelijk in, waarbij de eerder gemaakte notities goed van pas komen.

Nieuwe stijl

Vanaf dit schooljaar is de didactiek van Nieuwsbegrip op basis van de nieuwste inzichten aangepast en omgedoopt tot Nieuwsbegrip Nieuwe Stijl. 'Bij de nieuwe stijl ligt de nadruk nóg meer op het actieve leesproces', ervaart Wim. 'De workflow is anders, dat komt vooral door de sleutelvragen. Die helpen om de tekst echt goed te lezen; ze geven de kinderen houvast. Nieuw is ook dat de leerlingen binnen hun groepjes nog zelfstandiger werken. Als leerkracht moet je daar aan wennen, wij willen nu eenmaal graag instructie geven. Maar door het ze gewoon zelf te laten proberen en goed te coachen, lukt het steeds beter. Sinds een week of drie hebben

mijn leerlingen de aanpak van het werken in groepjes goed opgepakt. Ze weten wat ze moeten doen, ze zijn superenthousiast en de resultaten zijn goed.' In hun enthousiasme vergeten de leerlingen weleens hun rol. Dat vindt Wim niet erg. 'Maar als het samenwerken in een groepje bijvoorbeeld niet zo goed gaat, helpt die rolverdeling goed.'

Borgen

Klassenconsultaties worden gebruikt om de inzet van Nieuwsbegrip verder te verbeteren. Wim: 'Vorig jaar is Jasmijn Bruining, onze trainer van de CED-Groep, in alle groepen geweest om te kijken hoe wij het aanpakken. Wat gaat goed en wat kan beter? Dit jaar werkt zij onze ib'er in. Zij gaat ervoor zorgen dat Nieuwsbegrip ook zonder de CED-Groep op de agenda blijft staan en dat de klassenconsultaties worden voortgezet. Want nu we zo lekker bezig zijn met Nieuwsbegrip, moet dat natuurlijk ook binnen de school geborgd worden.'

Meer weten?

Meer weten over Nieuwsbegrip Nieuwe Stijl en het aanbod van de CED-Groep? www.nieuwsbegrip.nl
Jasmijn Bruining
J.Bruining@cedgroep.nl
[@nieuwsbegrip](https://www.instagram.com/nieuwsbegrip)

Cursussen over Nieuwsbegrip? Kijk op pagina 19